

ת"פ 56606/08/18 - מדינת ישראל נגד מחמוד ג' בארין

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 56606-08-18 ישראל נ' ג' בארין
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופט זיו אריאלי
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	מחמוד ג' בארין
גזר דין	

כתב האישום וטענות המאשימה:

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו שתי עבירות של כריתת עץ ללא רישיון (בניגוד לסעיף 15(א) ביחד עם סעיף 17 (7) לפקודת היערות. על פי הנתען בכתב האישום, ביום 5.6.16, באום אל פחם, עקר הנאשם 2 עצי זית באמצעות מחפרון, אשר היה נהוג בידי אדם אחר. זאת, מבלי שהיה בידו רישיון כריתה שניתן על ידי פקיד יערות.

הנאשם התייצב לדיון ביום 15.4.19 וביקש ארכה על מנת להסדיר את ענייני ייצוגו. הדיון לפיכך נדחה ליום 4.7.19, והנאשם הוזהר בדבר חובת התייצבותו לדיון הנדחה [זאת בנוסף להודעה לנאשם המופיעה בכתב האישום, בדבר הוראת סעיף 240(א)(3) לחוק סדר הדין הפלילי].

הנאשם לא התייצב לדיון ביום 4.7.19, ואף לא נשלחה הודעה כלשהי מטעמו. משכך, ובהתאם להוראת סעיף 240(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי, יש לראותו כמי שהודה בכל העובדות שנטענו בכתב האישום. אשר על כן הורשע הנאשם בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

במסגרת הטיעונים לעונש עמד ב"כ המאשימה על הערכים המוגנים שנפגעו במעשי הנאשם. עוד נטען כי בצדה של עבירת כריתת עץ קבוע קנס מנהלי קצוב בסך 7,500 ₪. על הנאשם הוטל קנס מנהלי בסך 7,500 ₪ (על אף שכרת שני עצים), והוא ביקש להישפט, אך בסופו של יום בחר שלא להתייצב לדיון.

נטען כי מתחם העונש ההולם נע בין 15,000-22,500 ₪. נטען כי הפסיקה הנוהגת במקרים בהם ביקש נאשם להישפט והורשע בדין - הינה כפל הקנס המקורי, למעט מקרים בהם מתקיימות נסיבות מיוחדות. נטען כי יש מקום להשית על הנאשם עונש ברף הנמוך של מתחם העונש ההולם, דהיינו 15,000 ₪, וכן התחייבות להימנע מביצוע עבירה, בסכום דומה.

דין והכרעה:

כידוע, בקביעת מתחם העונש ההולם, ובהתאם לעקרון ההלימה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, מידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת וכן בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. מקום בו מתחם העונש ההולם כולל קנס, הרי שלאור הוראת סעיף 40ח' לחוק העונשין, יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם.

פקודת היערות נועדה להגן על עצי הטבע ועל ערכי שמירת הטבע. אשר למידת הפגיעה בערך המוגן, אני סבור כי מדובר בפגיעה ממשית, גם אם אינה מצויה ברף חומרה גבוה במיוחד. יש לתת את הדעת לכמות העצים שנכרתו [בעניינו, שני עצי זית].

אשר למדיניות הענישה הנהוגה - יש לתת את הדעת לכך שמדובר בביצוע עבירה אשר בגינה הוטל על הנאשם קנס מנהלי. העונש הקבוע בצדה של עבירת הקנס המנהלי הינו 7,500 ₪ [ר' פריט 6 בתוספת לתקנות העבירות המנהליות (קנס מנהלי - יערות)]. עוד יש לתת את הדעת להוראת סעיף 14 לחוק העבירות המנהליות, המורה כי ככל שביקש אדם להישפט בגין עבירה מנהלית והורשע - הרי שהקנס לא יפחת מסכום הקנס המנהלי, אלא אם ראה בית המשפט, מנימוקים שיירשמו, להפחית את הקנס בשל קיומן של נסיבות המיוחדות המצדיקות הפחתה כאמור.

אמנם, ב"כ המאשימה הפנה למספר פסקי דין בהם הוטלו על נאשמים קנסות בסכום העולה על גובה הקנס הקצוב. יחד עם זאת, קיימות גם דוגמאות הפוכות, בהן אף המדינה הסכימה - ובמקרים חמורים יותר מהמקרה שבפני - להפחית את גובה הקנס ולהעמידו, לכל היותר, על גובה הקנס המנהלי הקצוב:

- ת.פ (שלום-ראשל"צ) 22568-08-16 **מדינת ישראל נ' שינה**: שם הורשע נאשם, על פי הודאתו, בכריתת חמישה עצי סיסם הודי, ובמסגרת ההסכמות אליהן הגיעו הצדדים, עתרו הצדדים במשותף להשית עונש קנס בסך 7,500 ₪, והתחייבות כספית בסכום דומה. בית המשפט אימץ את הסדר הטיעון.

- ת.פ. (שלום-ראשל"צ) 8203-02-16 **מדינת ישראל נ' דרומי**: הנאשם הורשע על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טיעון, בכריתת 30 עצי פיקוס. במסגרת ההסדר עתרו הצדדים במשותף להשית על הנאשם עונש של קנס בסך 7,500 ₪ והתחייבות כספית בסכום דומה. בית המשפט אימץ את הסדר הטיעון.

- ת.פ (שלום-עכו) 13979-09-09 **מדינת ישראל נ' צ'רכי ואח'**: הנאשם הורשע על פי הודאתו בכריתת עץ חרוב וארבעה עצי אלון. במסגרת ההסכמות אליהן הגיעו הצדדים, עתרו הצדדים במשותף להשית על הנאשם קנס בסך 1,000 ₪, וכן התחייבות כספית להימנע מביצוע עבירה. בית המשפט אימץ את הסדר הטיעון.

עוד יש לתת את הדעת בהקשר זה להוראת סעיף 40ח' לחוק העונשין, לפיה במקרים בהם נקבע מתחם עונש הולם הכולל קנס - מחויב בית המשפט, לשם קביעת מתחם עונש הקנס ההולם, להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם. לעניין זה יפה הערתו של כב' השופט י' עמית בע"פ 4919/14 **אזולאי נ' מדינת ישראל** (6.3.2017), הנכונה אף בעניינו:

"השורה התחתונה העולה מן הדברים היא "שופטים הזהרו בקנסותיכם, בפריסותיכם"

ובמח"קכם". כאשר בית המשפט גוזר דינו של נאשם לקנס בכלל, ולקנס ומאסר תחתיו בפרט, עליו לקחת בחשבון את יכולתו הכלכלית של הנאשם לעמוד בקנס ולפרוס מראש את הקנס לתשלומים סבירים שהנאשם יוכל לעמוד בנטל פרעונם (רות קנאי "הנחיות לקביעת גזר-הדין בפסיקת בית המשפט העליון" משפטים כד 97, 135 בה"ש 209 (תשנ"ד)). זאת, על מנת לשפר סיכויי הגבייה, על מנת ליתן לנאשם הזדמנות הוגנת לעמוד בנטל פרעון הקנס, ועל מנת שלא לפגוע בסיכויי השיקום של הנאשם. קנס בלתי מידתי עלול לפגוע בשיקומו של הנאשם, שהרי הקנס לא נועד להשית עונש נוסף, בדמות חדלות פרעון, עונש שאינו מוכר בחוק העונשין. פריסה לא הגיונית של הקנס עלולה לקלוע את הנידון לסחרור, בהינתן תוספת הפיגורים של 50% (!!!) הקבועה בסעיף 67(ב) לחוק העונשין. בקביעת תקופת המח"ק על בית המשפט לקחת בחשבון כי הנאשם אכן ירצה את תקופת המאסר אם לא יעמוד בתשלום הקנס. מנגד, פריסת הקנס לתשלומים צריכה להיעשות תוך איזון בין האינטרס הציבורי שהקנס לא יהפוך למעין הלוואת משכנתא בתנאים נוחים, לבין האינטרס שלא למוטט את הנאשם כלכלית ולהביאו למצב של צבירת תוספות פיגורים וכליאתו חלף הקנס הינה השתת קנס במאות ולעתים גם באלפי שקלים חדשים, בהתאם לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה".

במקרה שבפני - הנאשם הורשע לאחר שלא התייצב למשפטו. משכך, לא הובאו בפני כל נתונים באשר לאפשרותו של הנאשם לעמוד בתשלום הקנס. ב"כ המאשימה סבור כי את אי התייצבותו של הנאשם לדיון, יש לזקוף לחובתו של הנאשם. סבורני כי בעניין זה מתאימה דווקא ה'אזהרה' בעניין **אזולאי** הנ"ל, שכן קביעת קנס שאינו מידתי עלולה לפגוע בנאשם באופן אנוש, ואולי אף להביא לכלל ריצוי עונש מאסר, בגין אי יכולת עמידה בתשלום הקנס. בהעדר נתונים אודות מצבו הכלכלי של הנאשם, יפה דווקא הזהירות והמתנות.

אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה - הרי שעל פניו מדובר במעשה מתוכנן, אשר בוצע על ידי הנאשם, תוך גרימת נזק בלתי הפיך.

אשר על כן אני סבור כי מתחם העונש ההולם בנסיבות העניין נע בין קנס בסך 7,500 ₪ לבין 15,000 ₪, וזאת בנוסף לענישה צופה פני עתיד (בדמות התחייבות כספית להימנע מביצוע עבירה).

לעניין נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה - לא הובאו בפני כל נתונים הנוגעים להרשעותיו הקודמות של הנאשם, ומשכך אניח שלחובתו אין הרשעות בעבירות רלבנטיות. עוד נתתי דעתי לפרק הזמן שחלף מעת ביצוע העבירה (למעלה משלוש שנים). מקובלת עלי בהקשר זה טענת המאשימה, לפיה עניינו של הנאשם נמצא בחלק הנמוך של מתחם העונש ההולם.

סוף דבר אני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

א. קנס כספי בסך 7,500 (שבעת אלפים וחמש מאות) ₪, או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 30 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים בני 250 ₪ כל אחד. התשלום הראשון יבוצע לא יאוחר מיום 1.10.2019, ויתר התשלומים יבוצעו לא יאוחר מה- 1 בכל חודש עוקב, וזאת עד לתשלום המלא בפועל. היה ולא ישולם מי מהתשלומים במועדו, מכל סיבה שהיא, תעמוד יתרת הקנס הלא משולם לפרעון מידי.

ב. הנאשם יחתום על ההתחייבות כספית על סך 7,500 ₪, שלא יעבור כל עבירה על פקודת היערות, וזאת למשך שנתיים מהיום. ההתחייבות תיחתם בתוך 30 יום מהיום, שאם לא כן ייאסר הנאשם למשך 7 ימים או עד שיחתום הנאשם על ההתחייבות הכספית, לפי המוקדם.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.

המזכירות תעביר לצדדים את העתק גזר הדין (ולנאשם - אף את העתק הכרעת הדין) בדואר רשום עם אישור מסירה.

ניתנה היום, א' תמוז תשע"ט, 04 יולי 2019, בהעדר הצדדים.